

Sahavaaran kaivoksen kaavasuunnitelma, Pajalan kunta, Ruotsi

KH 06.09.2023 § 240
3756/11.03.04.00/2023

Valmistelija

Tekninen johtaja Markus Kannala, p. 0405835980

Suomen ympäristökeskus (Syke) on saanut Ruotsin ympäristövirastolta (Naturvårdsverket) ilmoituksen koskien Sahavaaran kaivoksen kaavasuunnitelman ympäristövaikutusten arviointia. Syke on valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista tehdyn yleissopimuksen (Espoon sopimus) ja sen strategisesta ympäristöarvioinnista tehdyn pöytäkirjan (SEA-pöytäkirja) toimivaltainen viranomaisena Suomessa.

Asiassa on laadittu kuulemisasiakirja Sahavaaran kaivoksen kaavasuunnitelmalle, jonka tarkoituksena luoda suunnittelualueen yhteydessä suunnitteluolosuhteet Kaunis Iron AB:n (KIAB) olemassa olevan kaivostoiminnan edelleen kehittämiseksi. Suunnittelutyön rinnalla KIAB on hakenut ja saanut uuden luvan, joka käsittää rautamalmiesiintymien louhinnan Tapulissa, Palotievassa ja Sahavaarassa sekä malmin käsittelyn Kaunisvaaran rikastuslaitoksessa. Suunnittelualue sijaitsee Tornionjoen valuma-alueella, Muonionjoen osavaluma-alueella sekä Kaunisjoen, Kaunisjärven ja Patojoen vesistöjen valuma-alueilla.

Ruotsin ympäristövirasto ja Pajalan kunta ovat arvioineet, että kaavasuunnitelma varmentaa aiemman kaava-asiakirjan, joka on käsitelty KIAB:n Espoon sopimuksen mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Ruotsin ympäristövirasto ja Pajalan kunta ovat arvioineet, ettei kaavasuunnitelmasta ole tarvetta ilmoittaa Suomelle. Suomen ympäristökeskus on kuitenkin pyytänyt ilmoituksen, koska aineistossa viitataan Tornionjokeen ja kuvataan, miten eri aineet kulkeutuvat kaivosalueelta tulevien pintavesien mukana ja miten ne mahdollisesti laimenevat matkalla Muonionjokeen ja Tornionjokeen.

Suomella on mahdollisuus Espoon sopimuksen SEA-pöytäkirjan nojalla osallistua kaavasuunnitelman ympäristövaikutusten arviointiin. Tässä vaiheessa Ruotsi pyytää ilmoitusta Suomen osallistumishalukkuudesta sekä tietoja suunnitteluun ja ympäristöarviointiin liittyen. Suomen ympäristökeskus tiedustelee Tornionjokivarren kunnilta näkemyksiä ja huomioita (i) Suomen tarpeesta osallistua kyseiseen arviointimenettelyyn, (ii) Suomeen mahdollisesti kohdistuvista rajat ylittävistä vaikutuksista ja niiden merkityksellisyydestä Suomen kannalta sekä (iii) kuulemisaineiston sisällöstä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Tornion kaupunki katsoo, että Suomen olisi tarpeen osallistua arviointimenettelyyn. Vesistön ekologinen tila on Muonionjoen osalta erinomainen ja Tornionjoenkin osalta hyvä. Tornionjoen vesistöalueelle sijoittuvan kaivostoiminnan kemiallinen kuormitus voi olla riski Tornionjoen ekologiselle tilalle. Toiminnan mahdolliset vesistövaikutukset ovat valtakunnan rajan ylittäviä.

Päätös

Keskustelun aikana kaupunginjohtaja teki muutetun päätösesityksen, ja esitti että, Tornion kaupunki katsoo, että Suomen on tarpeen osallistua arviointimenettelyyn. Vesistön ekologinen tila on Muonionjoen osalta

erinomainen ja Tornionjoenkin osalta hyvä. Tornionjoen vesistöalueelle sijoittuvan kaivostoiminnan kokonaiskuormitus voi olla riski Tornionjoen ekologiselle tilalle. Toiminnan mahdolliset vesistövaikutukset ovat valtakunnan rajan ylittäviä.

Hyväksyttiin muutettu päätösesitys.
